

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 18.7.2008
COM(2008) 480 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU, ODBORU REGIJ IN EVROPSKI
CENTRALNI BANKI**

Sedmo poročilo o praktičnih pripravah za prihodnjo širitev euroobmočja

{SEC(2008) 2306}

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU, ODBORU REGIJ IN EVROPSKI CENTRALNI BANKI

Sedmo poročilo o praktičnih pripravah za prihodnjo širitev euroobmočja

1. UVOD

Euroobmočje od januarja 2008 zajema 15 od 27 držav članic EU. Med ostalimi 12 državami bo 10 „držav članic z odstopanjem“ euro po pričakovanjih sprejele, ko bodo izpolnile pogoje iz Pogodbe¹. Danska in Združeno kraljestvo eura ne bosta sprejela.

Poleg izpolnjevanja konvergenčnih meril morajo države izvesti tudi obsežne praktične priprave, da vse sektorje svojih gospodarstev, uprave in državljanke pripravijo na uvedbo eura. V pomoč državam pri pripravah na prevzem eura je Komisija na podlagi izkušenj, dobljenih v času uvedbe eurogotovine v letih 2002, 2007 in 2008, pripravila „Priporočilo o ukrepih za lažji prevzem eura v prihodnosti“². Vse države, ki se pripravljajo na prevzem, so pozvane, da upoštevajo to priporočilo.

To poročilo ocenjuje stanje praktičnih priprav na prevzem eura na Slovaškem, ki bo na podlagi sklepa Sveta, da izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo eura, 1. januarja 2009 vstopila v euroobmočje. V priloženem delovnem dokumentu Komisije so navedene podrobnosti o pripravah v drugih zadevnih državah članicah.

2. STANJE PRIPRAV NA SLOVAŠKEM

Slovaška bo euro sprejela 1. januarja 2009 po scenariju „velikega poka“.

Nacionalni načrt za uvedbo eura, sprejet julija 2005, je določil splošni okvir za praktične priprave na prevzem eura in opredelil naloge različnih sektorjev gospodarstva in javne uprave. Načrt je bil posodobljen marca 2007 in aprila 2008.

Regulativni okvir prevzema je bil določen v „krovnem zakonu“³. O tem besedilu so potekale obsežne razprave z Evropsko komisijo, saj je bil namen zakona odpraviti tudi vsa neskladja in nepopolnosti, opredeljena v prejšnjih konvergenčnih poročilih. „Krovni zakon“ opredeljuje načela in pravila, ki jih je treba upoštevati med gotovinskim in negotovinskim prevzemom (npr. kontinuiteto pogodb, cenovno nevtralnost in zaščito ekonomskih interesov državljanov, obvezno dvojno označevanje cen), navaja nadzorne organe, določa kazni za morebitne kršitve pravil in zagotavlja potrebne spremembe drugih pravnih besedil.

¹ Komisija in ECB v konvergenčnih poročilih redno ocenjujeta izpolnjevanje „maastrichtskih“ konvergenčnih meril. Zadnje konvergenčno poročilo (COM(2008) 248) je bilo sprejeto 7. maja 2008.

² Priporočilo Komisije z dne 10. januarja 2008 o ukrepih za lažji prevzem eura v prihodnosti (2008/78/ES).

³ Zakon št. 659/2007 Coll. z dne 28. novembra 2007 o uvedbi eura na Slovaškem in spremembah nekaterih zakonov.

2.1. Usmerjanje in organizacija prevzema

Usmerjevalni organ priprav je nacionalni usklajevalni odbor, ki mu predseduje minister za finance (nacionalni koordinator), sopredseduje pa guverner nacionalne banke Slovaške. Nacionalni usklajevalni odbor nadzoruje izpolnjevanje nacionalnega načrta za uvedbo eura.

Vlada je prav tako imenovala začasnega „pooblaščenca vlade za uvedbo eura“, ki mora usklajevati priprave na dnevni ravni in izpostaviti morebitne težave. Razprave o tehničnih podrobnostih priprav potekajo v okviru petih delovnih odborov, od katerih vsakega nadzoruje drugo ministrstvo ali nacionalna banka Slovaške.

Delovni odbori se redno srečujejo in vsaj vsake tri mesece poročajo o svojih dejavnostih nacionalnemu usklajevalnemu odboru in pooblaščenca. Vsak odbor sestavljajo predstavniki zadevnih vladnih in nevladnih organizacij.

- **Slovaška je upoštevala določbe člena 1 Priporočila 2008/78/ES: „Države članice vzpostavijo ustrezne in namenske strukture za načrtovanje, usklajevanje in omogočanje vseh potrebnih priprav za uvedbo eura“.**
- **Vendar obstajajo dvomi o učinkovitosti obstoječe strukture usklajevanja. Nacionalni usklajevalni odbor je na zelo visoki politični ravni in ne more obravnavati tehničnih podrobnosti. Urad pooblaščenca ima zelo omejeno število osebja in se večinoma osredotoča na vprašanja v zvezi s komunikacijo. Osrednje spremljanje priprav Slovaške na euro je treba okrepiti, da se izboljša usklajevanje udeležencev in omogoči učinkovito reševanje morebitnih kriznih situacij.**

2.2. Priprave javne uprave

Priprave državnih upravnih organov, regionalnih uprav in občin vodi delovni odbor za javno upravo. Nacionalni koordinator je vsem upravnim organom priporočil, da sestavijo koordinacijske skupine za euro. Za odbor pripravljena študija o pripravah za preoblikovanje sistemov IT kaže, da ima od junija 2008 skoraj 80 % centralnih, regionalnih in lokalnih upravnih organov seznam sistemov IT, ki bi jih bilo treba prilagoditi, toda samo 18 % jih je dejansko začelo preizkušati na novo preoblikovane sisteme. Namen te zgodnje revizije je bil motivirati organe javne uprave, da začnejo s pripravami. Pričakuje se, da bodo rezultati naslednjih krogov presejalnih preizkusov pokazali bistvene izboljšave.

Centralni in regionalni javni organi imajo lastne strategije za usposabljanje osebja in prilagajajo uradne obrazce ter referenčne in mejne vrednosti. Državni proračun se pripravlja v slovaških kronah in bo preračunan v eure. Stroški priprav na prevzem eura so bili vključeni v proračuna za leti 2008 in 2009. V skladu z določbami „krovnega zakona“ bodo vsa plačila državljanov v javne proračune zaokrožena navzdol, izdatki javnih proračunov pa bodo zaokroženi navzgor.

- **Slovaška je izpopolnila obsežno strategijo za prilagoditev uprave na euro.**
- **Kljub temu je treba nameniti več pozornosti praktičnemu usposabljanju uradnikov, ki imajo opravka z gotovino in/ali so v neposrednem stiku z javnostjo.**

2.3. Zagotovitev hitre uvedbe eurogotovine

Za priprave na uvedbo eurogotovine in umik gotovine v kronah iz obtoka je pristojna nacionalna banka Slovaške.

- Potreba po eurobankovcih in eurokovancih

Za zamenjavo gotovine v slovaških kronah v obtoku je nacionalna banka Slovaške naročila 188 milijonov eurobankovcev in 500 milijonov eurokovancev. Bankovce bo posodila avstrijska nacionalna banka, kovance pa bo skovala slovaška kovnica v Kremnici. Kovnica v Kremnici je uspešno opravila poskusno proizvodnjo slovaških eurokovancev. Proizvodnja in skladišče se bosta kmalu preselila v prenovljene prostore, ki izpolnjujejo visoke varnostne standarde. Kovnica ima izkušnje z izvajanjem naročil velikih količin za stranke iz tujine, zato ne bi smela imeti težave s kovanjem slovaških eurokovancev.

- Umik nacionalne gotovine iz obtoka

Nacionalna banka Slovaške pričakuje vračilo okrog 165 milijonov bankovcev in 425 milijonov kovancev (s skupno težo 1 900 ton). Za zagotovitev zadostnih zmogljivosti za skladiščenje in obdelavo se bo uničevanje gotovine v slovaških kronah začelo pred začetkom obdobja preddobave. Povrnjeni bankovci v kronah se bodo skladiščili in uničevali v prostorih nacionalne banke Slovaške, medtem ko se bodo kovanci v glavnem zbirali in razvrstili v kovnici v Kremnici.

- Preddobava in posredna preddobava bankam

Preddobava eurogotovine poslovnim bankam se bo začela oktobra 2008. Nacionalna banka Slovaške bo odprla posebno podružnico, ki bo pristojna za usklajevanje preddobave eurokovancev v prostorih kovnice v Kremnici. Nacionalna banka Slovaške je pogodbe o preddobavi podpisala s 16 poslovnimi bankami. Pogodbe temeljijo na ocenah bank iz maja 2008 o potrebah po preddobavi eurokovancev. Naročene količine bankovcev so precej nizke, in sicer 51 milijonov eurobankovcev, kar je 27 % od skupno 188 milijonov, ki jih nacionalna banka Slovaške predvideva dati v obtok (v primerjavi z 92,5 % na Malti, 80 % na Cipru in s povprečjem 67 % za države prve skupine članic euroobmočja). Naročila eurokovancev so se med septembrom 2007 in marcem 2008 povečala za 60 % na 320 milijonov kosov (64 % od načrtovanih izdanih eurokovancev). Nacionalna banka Slovaške v prihajajočih mesecih pričakuje dodatna naročila bankovcev in kovancev. Večina bankovcev in kovancev (81,5 % oz. 75 %) bo preddobavljena trem največjim poslovnim bankam.

Nizka naročila za preddobavo so deloma neposredna posledica omejenega interesa, ki so ga podjetja pokazala za **posredno preddobavo**. Marca 2008 je interes za posredno preddobavo izrazilo samo 12 000 podjetij (16 % od skupaj 73 000 podjetij, ki imajo opravka z gotovino). Slovaška se je odločila, da ne bo pripravila posebnih začetnih paketov eurokovancev za podjetja, čeprav je to del Priporočila Komisije 2008/78/ES. Zato lahko mala in srednje velika podjetja zadostne količine eurokovancev za prve dni dobijo s podpisom posebne pogodbe z banko. Zaradi tega je treba zagotoviti dodatna prizadevanja za povečanje obsega posredne preddobave. Treba je spodbujati uporabo nedavno sprejetih smernic ECB o posredni preddobavi.

Prevoz eurogotovine v okviru preddobave bodo večinoma izvajale izkušene zasebne družbe za prevoz gotovine. Nacionalna banka Slovaške ponuja brezplačne sisteme prevoza za

obsežna naročila. Prevoz gotovine nacionalni banki Slovaške bo vedno spremljala državna policija. Spremljevanje policije za prevoz gotovine komercialnim bankam ali iz njih v tej fazi ni predvideno.

- Posredna preddobava za državljane

Slovaška prvotno ni predvidela **mini paketov** eurokovanec za splošno javnost. Po obširni razpravi s Komisijo so se oblasti odločile, da proizvodnjo mini paketov vključijo v posodobitev nacionalnega načrta iz aprila 2008. Državljanji bodo tako imeli možnost kupiti mini pakete v vrednosti 500 SKK (približno 16,60 EUR). Nacionalna banka Slovaške je naročila 1,2 milijona mini paketov, ki pa morda ne bodo dovolj. Izkušnje iz prejšnjih prevzemov kažejo, da je bil običajno prodan en mini paket na gospodinjstvo (Slovaška ima okrog 2 milijona gospodinjstev). Poleg tega ni predvidena proizvodnja začetnih paketov za podjetja, zato se bodo mala in srednje velika podjetja morda prav tako zanimala za mini pakete. Zaradi tega je treba razmisliti o dodatnem naročilu mini paketov.

Poslovne banke na Slovaškem v nasprotju s praksami na Cipru in Malti pred datumom prevzema eura ne predvidevajo izmenjave po uradnem menjalnem tečaju brez provizije. Ta **kampanja proti kopičenju** za državljane bi se morala začeti julija 2008. Do nekaj težav lahko pride pri starejših ljudeh (približno 1 milijon oseb), ki pogosto kopičijo gotovino in redko uporabljajo elektronska plačilna sredstva. Uporaba elektronskih plačilnih sredstev se že spodbuja, zato ni predvidena nobena posebna kampanja za povečanje njihove uporabe med prevzemom.

- Menjava in umik gotovine po prevzemu eura

Nacionalna banka Slovaške in poslovne banke za lažjo menjavo gotovine prve dni januarja 2009 načrtujejo **dodatni delovni čas**. Banke bodo za menjavo gotovine odprte 1. januarja (ki je običajno državni praznik) ter konec tedna 3. in 4. januarja. Nekatere poslovalnice bodo odprle posebna okencna za podjetja, osebju na okencih pa bodo pomagali zaposleni iz zalednih pisarn. Menjava oz. umik gotovine v obdobju dvojnega obtoka bosta brezplačna in neomejena. Nacionalna banka Slovaške in poslovne banke so seznanjene s priporočilom Komisije, da naj v prvih dneh pred in po dnevu prevzema eura na bankomatih in bančnih okencih izdajajo samo bankovce manjših vrednosti.

Banke za uvedbo eura redno usposabljuje svoje osebje, nekatere pa svojim največjim strankam zagotavljajo prostore za usposabljanje. Veliko bank je uvedlo posebne spletne strani v zvezi z eustom.

Vseh 2172 **bankomatov** na Slovaškem bi 1. januarja od 2. ure zjutraj praktično morale izdajati samo eurobankovce (večinoma 10 EUR in 20 EUR). Posebna pozornost bo namenjena bankomatom v osrednji Slovaški, tako da bodo pred polnočjo dobro založeni s slovaškimi kronami, kmalu po polnoči pa z eurogotovino. Bankomati, ki iz tehničnih razlogov ne bodo pravočasno prilagojeni, ne bodo delovali. Vseh 26 800 terminalov POS bi od dneva prevzema eura morale delovati v eurih.

V skladu s „krovnim zakonom“ se mora **drobiž v trgovinah** od dneva prevzema eura vračati samo v eurih. Zakon prav tako varuje trgovce na drobno, da se le-ti ne bi uporabljali kot menjalnice. Plačilo v slovaških kronah se lahko zavrne, če je skupna nominalna vrednost bankovcev in kovanec več kot štirikrat višja od zneska, ki ga je treba plačati (pri prejšnjih

prehodih so stranke ponekod majhne nakupe poskušale plačati z bankovci višjih vrednosti, da bi se znebile stare nacionalne valute).

Upoštevajo se določbe Priporočila 2008/78/ES o prilagoditvi bankomatov, terminalov POS, vračanju drobiža in posebnem delovnem času bank.

Slovaška je določila organe, pristojne za **zaščito eura pred ponarejanjem**. Ustanovila je nacionalni centralni urad v okviru ministrstva za notranje zadeve ter nacionalni analitski center (za bankovce) in nacionalni analitski center za kovance, oba v okviru nacionalne banke Slovaške. Slovaška se prav tako udeležuje rednih usposabljanj v okviru programa Pericles. Nacionalna banka Slovaške in poslovne banke so naročile potrebno opremo za preverjanje avtentičnosti eurobankovcev.

- **Priprave finančnega in bančnega sektorja na prevzem eura dobro napredujejo. V izogib logističnim težavam v prvih dneh po prevzemu eura so potrebna precejšnja dodatna prizadevanja za povečanje obsega preddobave in posredne preddobave.**
- **Trgovce je zlasti treba pozvati k uporabi poenostavljene pogodbe, ki jo predvidevajo nove smernice ECB o posredni preddobavi.**
- **Treba je sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev visoke stopnje varnosti za vse prevoze gotovine v tednih pred in po prevzemu eura.**
- **Posebno pozornost je treba nameniti pripravam majhnih trgovcev in ranljivih skupin (npr. razdeljevanje ustreznega informativnega materiala starejšim) na prevzem eura.**

2.4. Preprečevanje zlorab in napačnega zaznavanja razvoja cen med državljani

Po zadnji raziskavi Eurobarometra 72 % slovaških državljanov skrbijo povišanje cen in zlorabe ob prevzemu eura⁴. Odprava teh skrbi je vse do prevzema eura še vedno eden glavnih izzivov slovaških organov.

Strategija za varstvo potrošnikov, ki jo je sprejel nacionalni usklajevalni odbor, je določila splošni okvir varstva potrošnikov v času prevzema eura. Strategija temelji na dveh stebrih, in sicer na obveščanju državljanov ter spremljanju in nadzoru cen.

Dvojno označevanje cen je pomembno orodje, ki mora potrošnikom pomagati, da se navadijo na novo valuto in novo lestvico vrednosti. Vlada je pravila za dvojno označevanje določila v Uredbi z dne 27. marca 2008, nacionalna banka Slovaške pa je sprejela pravila, ki se uporabljajo v finančnem sektorju. Obdobje obveznega dvojnega označevanja se bo začelo en mesec po sprejetju nepreklicnega menjalnega tečaja in bo trajalo do konca leta 2009. Trgovci lahko dvojno označevanje prostovoljno uporabljajo še dodatnih 6 mesecev.

- Pobuda za poštene cene

Pooblaščenec vlade je skupaj z združenjem slovaških podjetnikov začel projekt „**etični kodeks**“. Kodeks svoje uporabnike zavezuje, da spoštujejo pravila prevzema eura in ga ne

⁴ Glej raziskavo Flash Eurobarometer 237, maj 2008.

zlorabljuje za lastni dobiček. Podpisalo ga je okrog 1 000 udeležencev na trgu, mest, občin in regionalnih uprav. Načrtuje se velik javni dogodek za predstavitev logotipa, ki opredeljuje podpisnike kodeksa.

- Spremljanje in nadzor cen

Slovaški trgovinski inšpektorat bo glavni organ, pristojen za spremljanje cen. Pravico ima izdajati opozorila, zaračunavati denarne kazni in uveljavljati svoje odločitve⁵. Inšpektorat bo nadzoroval pravilno dvojno označevanje cen, spoštovanje pravil o zaokroževanju cen in pravilno uporabo menjalnega tečaja. Prav tako bo nadzoroval cenovno nevtralnost prevzema eura in prepoved kakršne koli vključitve stroškov menjave v ceno, kakor je določeno v „krovnem zakonu“. Nadzor v zvezi z eurom se bo izvajal v celotnem obdobju dvojnega označevanja cen ter tudi nekaj mesecev po tem obdobju. Nadzor bo potekal prek anonimnega nakupovanja (posebna pozornost bo namenjena majhnim trgovinam in trgovinam na oddaljenih območjih) ali prek ciljno usmerjenega nadzora v primeru pritožbe državljan. Pritožiti se bo mogoče prek posebnega „euro“ telefona, faksa ali osebno na regionalnih uradih inšpektorata. Vsaka dva tedna bo objavljeno sporočilo za javnost o rezultatih nadzora.

Inšpektorat ima trenutno 262 članov osebja, od katerih jih 150 dela „na terenu“. Trenutno število članov osebja morda ne bo dovolj, da bi pokrili vso državo.

Če se odkrije kršitev katerega koli veljavnega zakona, bo inšpektorat preiskal trgovca, da ugotovi razlog. Kakršna koli dvomljiva sprememba cene se bo primerjala z dolgoročnimi trendi in cenami enakega izdelka v drugih trgovinah ter obravnavala v širšem kontekstu (npr. veljavne cene vložkov). Če se zvišanje cene izkaže za neupravičeno, bo SOI od trgovca najprej zahteval, da izdelek ponovno začne prodajati po prejšnji ceni. Naslednji korak je opozorilo in nazadnje začetek postopka za ugotavljanje kršitev. Rok za končno odločitev v postopkih za ugotavljanje kršitev je 30 dni (plus 30 dni za odločitev v primeru pritožbe). „Krovni zakon“ določa kazni v višini do 60 000 EUR za trgovca ali pravno osebo. Posameznik, ki je neposredno odgovoren za kršitev, lahko plača do 3 000 EUR kazni.

Nadzor cen inšpektorata dopolnjuje sistem spremljanja cen v okviru potrošniških organizacij. Inšpektorji prostovoljci morajo spremljati cene izbranih izdelkov v okrog 350 trgovinah. Inšpektor mora dvakrat na mesec obiskati izbrano trgovino in spremljati cene enakega sklopa izdelkov. Na posebni spletni strani je treba objaviti rezultate spremljanja, skupaj z imeni trgovin, v katerih se cene povišajo.

Zasnovo sistema je treba izboljšati. Spremljanje enakega sklopa izdelkov v rednih intervalih v istih trgovinah ne bo dalo prave slike o splošni situaciji (kot so to opazili na Cipru)⁶, ker se bo obnašanje zadevnih trgovcev predvidoma spremenilo že zaradi samega obstoja spremljanja. Brez naključnega nadzora obstaja tveganje skrivanja povišanja cen v drugih trgovinah. Omejitev javnega imenovanja na zelo majhno število trgovin je nepravilno in ne pomaga veliko.

Statistični urad Slovaške bo v okviru uradnega statističnega spremljanja cen spremljal cene pogosto kupljenega blaga v celotnem obdobju dvojnega označevanja cen. Od junija 2008

⁵ Samo 8 drugih nacionalnih organov v EU ima primerljivo velik obseg pristojnosti.

⁶ Po razpoložljivih informacijah so trgovci vnaprej vedeli, katere cene se spremljajo v enem izmed sistemov spremljanja cen, in so temu ustrezno tudi prilagodili svojo strategijo oblikovanja cen.

vsakih 10 dni objavlja poročilo. Statistični urad bo prav tako spremljal, kako javnost dojema inflacijo in učinek informacijske kampanje.

- „Etični kodeks“ se mora promovirati zelo široko in aktivno, saj je sedanje število podpisnikov zelo nizko.
- Hitri odzivi in aktivna komunikacija z mediji so bistveni za učinkovito odpravljanje strahu državljanov pred povišanjem cen. Organi, pristojni za spremljanje cen in nadzor, se morajo biti zmožni hitro odzvati, takoj ko prejmejo pritožbo. Če se roka za končno odločitev v postopkih za ugotavljanje kršitev ne da skrajšati, je treba hitro objaviti predhodne ukrepe, ki jih sprejmejo nadzorni organi. Dejavnosti inšpektorata za spremljanje cen so dobro pripravljene. Pomembno je zagotoviti zadostne vire za njihovo izvajanje po vsej državi.
- Sisteme spremljanja, ki jih načrtujejo potrošniška združenja, je treba bistveno prilagoditi.
- Treba se je izogniti kakršni koli upravni zamrznitvi cen ali enakovrednemu izkrivljajočemu tržnemu ukrepu, zlasti za živila. Takšne prakse samo zavlačujejo običajno povišanje cen zaradi razvoja svetovnih trgov in izkrivljajo dojemanje inflacije, saj bi do njih neizogibno prišlo naenkrat ob koncu obdobja zamrznitve cen, namesto da bi se izravnale po naravni poti v določenem številu mesecev.
- Prav tako je treba pojasniti predvideno uporabo kazni za zlorabe cen v zvezi z eurom, saj se omejitve na nadzorovane cene, pri čemer ima uprava že po definiciji zelo močan vpliv, ne zdi preveč logična.

2.5. Priprave podjetij na prevzem eura

Priprave podjetij na prevzem nadzira in podpira ministrstvo za gospodarstvo in nacionalna agencija ministrstva za razvoj malih in srednje velikih podjetij. Glavne dejavnosti nacionalne agencije so svetovanje na nacionalni ravni (v sodelovanju z mrežo regionalnih poslovnih informacijskih centrov), organiziranje informativnih seminarjev za mala in srednje velika podjetja in pripravljane informativnega materiala (npr. brošur, priročnikov itd.).

Po raziskavi Komisije o pripravah malih in srednje velikih podjetij na prevzem eura, izvedeni junija 2008, je 80 % družb že začelo s pripravami. Približno dve tretjini družb sta opredelili potrebne prilagoditve računalnikov (67 %), skoraj enako število je obvestilo osebje (65 %), skoraj polovica pa jih je opredelila učinek na različnih področjih podjetja (49 %). Okrog 70 % družb bo za potrebne prilagoditve računalnikov najelo zunanjo specializirano družbo. Večina družb ne pričakuje težav v zvezi s potrebnimi spremembami sistemov IT (82 %). Skoraj 90 % družb meni, da so zelo dobro ali razmeroma dobro informirane o prevzemu eura.

Večina družb trdi, da bo cene iz slovaških kron v euro pretvorila ob upoštevanju natančnih pravil za pretvorbo (45 %). 22 % jih načrtuje na splošno nevtralen pristop (nekateri cene bodo zaokrožile navzgor, nekatere pa navzdol). Znatno delež družb namerava cene povečini zaokrožiti navzgor (14 %), čeprav je tak pristop v nasprotju z zakonom. Ta delež je bistveno višji kot na Cipru (3 %) in v Sloveniji (6 %).

Ta raziskava je bila namenoma izvedena v zgodnji fazi za ozaveščanje podjetij o potrebi po začetku ali pospeševanju priprav. Podjetja imajo možnost udeležiti se številnih tematskih seminarjev, ki jih organizira nacionalna agencija, in/ali poiskati pomoč pri regionalnem poslovnem informacijskem centru.

- **Organi morajo zagotoviti, da so vsa mala in srednje velika podjetja dovolj dobro obveščena o prevzemu eura in da prejemajo ustrezno podporo.**
- **Napredek priprav malih in srednje velikih podjetij je treba spremljati, da se opredelijo in hitro rešijo morebitne težave.**

2.6. Komunikacijske dejavnosti in javno mnenje

Posodobljena in izpopolnjena nacionalna komunikacijska strategija za prevzem eura na Slovaškem je bila sprejeta 17. oktobra 2007. Pripravil jo je delovni odbor za komunikacije.

Po kompleksnem razpisnem postopku je bila novembra 2007 izbrana zunanja komunikacijska agencija za izvajanje večjega dela nacionalne strategije, medtem ko dopolnilne komunikacijske dejavnosti izvajajo nacionalna banka Slovaške, ministrstvo za finance, vlada in drugi organi javne uprave. Slovaški organi so v tesnem sodelovanju s partnerji, vključno z Evropsko komisijo, oblikovali obsežno komunikacijsko kampanjo, ki bo potekala po več kanalih in bo namenjena širokemu krogu ciljnih skupin. Glavne teme strategije so povezane z zaporednimi koraki prevzema eura, koristmi eura in varstvom potrošnikov pred cenovnimi zlorabami.

Slovaški organi so se odločili, da bodo začetek obsežne informacijske kampanje preložili, dokler se ne bodo prepričali o skladnosti Slovaške s konvergenčnimi merili. Kljub temu pa so izvedli nekatere pripravljalne ukrepe. Izbrana sta bila logotip kampanje in „hišni“ stil nacionalne kampanje. Nacionalna banka Slovaške in ministrstvo za finance sta zaposlila dodatno osebje, posebna pozornost pa je bila namenjena določanju strokovnjakov za posebne ciljne skupine, in sicer otroke in mladino, starejše, invalide in etnične manjšine. Slovaški organi so v preteklih mesecih redne prirejali tiskovne konference in videti je, da je to obrodilo sadove, saj so mediji bolj obveščeni in manj kritični do prevzema. Marca se je začel predvajati prvi televizijski spot o euru, tako da se prebivalci Slovaške pripravijo na masovno kampanjo v drugi polovici leta 2008.

Komisija je 7. decembra 2007 podpisala partnerski sporazum s slovaškimi organi. Komisija v okviru tega „krovnega sporazuma“ podpira komunikacijske dejavnosti z zagotavljanjem promocijskega materiala, pri čemer je posodila svojo razstavo o euru (razstavljeno januarja in februarja 2008 v Bratislavi in Košicah) in organizirala seminar za slovaške novinarje v Bruslju (marca 2008). Obe strani sta 20. decembra 2007 prav tako podpisali sporazum o podelitvi nepovratnih sredstev. Komisija bo v okviru tega sporazuma do konca julija 2008 sofinancirala številne dejavnosti, vključno z zaposlovanjem uradnikov za komunikacije, različne kampanje na področju medijev (npr. za romsko manjšino), nacionalno službo pomoči za euro, nacionalno spletno stran za euro, projekt „euro v šole“ in program usposabljanja za multiplikatorje.

Nedavna raziskava Flash Eurobarometer v novih državah članicah⁷ v bistvu potrjuje rezultate iz preteklih let. Raven podpore eura na Slovaškem je še vedno nad povprečjem držav članic, ki so k EU pristopile pred kratkim, toda trend je od pomladi 2007 nekoliko negativen (stopnja podpore je 52 % v primerjavi s 55 % septembra 2007 in 57 % aprila 2007).

Začetek komunikacijskih dejavnosti na Slovaškem ima večstranski učinek. Raven samoocene obveščenosti se je zvišala za 17 odstotnih točk na najvišjo raven izmed vseh zajetih držav (64 % Slovakov meni, da so zelo dobro ali razmeroma dobro obveščeni v primerjavi s 40-odstotnim povprečjem). Rezultati prav tako kažejo na vse večje povpraševanje po informacijah. Ponovno se je izboljšala seznanjenost z nekaterimi ključnimi elementi eura in EMU.

- **Zadnji rezultati na Slovaškem so na splošno sicer relativno pozitivni glede uvedbe eura v primerjavi z drugimi državami, vendar prav tako kažejo rahlo povečanje skeptičnosti v smislu pričakovanih posledic in koristi.**
- **V bližajoči se intenzivni fazi informacijske kampanje bo zato treba veliko pozornosti nameniti zaskrbljenosti državljanov, zlasti v zvezi z razvojem cen v obdobju do prevzema eura.**

⁷ Glej raziskavo Flash Eurobarometer 237, maj 2008.